

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare.
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu d-nul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se pri-
mesc. — Manuscrisuri nu se
retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nur. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf. Anton Oppalik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

Nr. 186.

Brașov, Joi 23 August (5 Septemvrie).

1901.

0 Cestiune comună de actualitate.

În diarul nostru s'a publicat di-
lele aceste o încunoscintare din
partea președintelui societății soda-
lilor români „Lumina“ din Brașov,
că se caută un număr mai mare de
măestri și sodali harnici de meseria
români de diferite specialități, cari
pot fi angajați cu contract pe 5 ani
în condițiuni foarte bune.

O egală încunoscintare a lan-
sat președintele reuniunii sodalilor
români din Sibiiu, care este mai
detaaliată și arată prin cine, cum și
de unde vine ofertul. Ne spune, că
e vorba de a-se angaja un număr
de meseriași români destoi-
nici, cari având cualificațiunea de
măestri, se pot conduce învățămên-
tul meseriilor în atelierelor nouelor
școle de meseriași înființate în Ro-
mânia de către ministerul de in-
strucțiune publică. Ne mai spune,
că în afacerea acésta a intervenit
pe lângă amintitele societăți ale
noștre d-l G. Hazu, inspectorul învățămên-
tului industrial la ministerul
instrucțiunii publice din România.

Cestiunea nu este nici nouă,
nici așa de simplă cum poate s'ar
crede; mai ales cu privire la avan-
tagele și desavantajele, ce le ar pute
presenta, credem, că ele trebuie
bine chibzuite atât din partea năs-
tră, cât și a fraților din România
liberă.

Înainte de toate trebuie să mă-
turisim, că ni-se pare simptomatică,
decă nu tocmai curiosă, oferirea de
angajamente meseriașilor noștri în
condițiuni frumoase din partea d-lui
inspector, în nisce împrejurări, când
în România numai înainte cu trei
luni, în Iunie a. c., ca la vre-o
15,000 meseriași români au înscenat
pe stradele Bucureștilor o demon-
strațiune-monstră, cerând de lucru și
protecțiunea muncii naționale, și
când abia trecură două luni de zile
de atunci, de când colegul d-lui
Hazu, d-l inspector P. S. Radian, în-
tr'un raport adresat ministerului in-
dustriei și comerțului s'a năpustit
în contra lucrătorilor ardeleni apli-
cați în fabricele de pe valea Prahovei,
cerând înlocuirea, eventual alun-
garea lor, în interesul lucrătorilor
indigeni.

Într'un timp, când din diferite
cauze, între cari nu cea mai mică
este criza economică și financiară,
s'a închis pentru tinerii noștri cu
studii speciale și superioare or-ice
perspectivă de a-se aplica în Româ-
nia, etă că prin ofertul amintit s'ar
pătea, că se deschide un nou debu-
șeu pentru meșteșugarii noștri. Se
nasc acum cestiunea, care, după
cum am șis, ne interesează pe toți
Români de dincóce și de dincolo:
are România în adevăr așa mare tre-
buință de meseriași noștri, și putem
noi să ne lipsim de ei, fără a re-
mîși acésta? În fine este în intere-
sul meseriașilor noștri de a-și căuta
în România un viitor cu șanse mai
bune, decât l'ar avé la noi?

Ducerea de meseriași și indus-
triași dela noi în România nu da-

téză de ađi și de erī, și de sigur ar
fi o onóre și un câștig național pen-
tru noi, când cei duși ar puté ajunge
acolo la o frumoasă pozițiã materială,
independentă, în bransa și ramura lor.

De altă parte însă nu putem
trece cu vederea, că noi aici sun-
tem coplesiti din toate părțile, că
n'avem proprietate mare, ér mijlo-
cie foarte puțină, n'avem nici capi-
taliști mari, nici comerțiu, nici in-
dustriã mare și abia la câte 5—10
sate decă a început să se ivescă
câte un meseriaș român.

Deci trebuie să întrebăm în ca-
sul de față: are România așa mare
trebuință de meseriași noștri, ca să
ni-i ia și pe cei puținī, ce ni-i-am
format cu atâta greu? Căci numai
pentru o esperimentare și punere în
aplicare provisorie a unor idei, ce
ar puté să fiã și pripite, din partea
unuia s'eu altuia, nici nu am întra în
vorbă și voim să credem, că așa
ceva nu pôte fi nici intențiunea gu-
vernului român. Noi, Români din
Transilvania, țerã muntósă și având
numai proprietatea mică la disposi-
țiã, suntem avisați mai mult și avem
mai mare trebuință decât ori și
cine de crearea unei industrii națio-
nale și de industriași români pentru
a năs-tră susținere.

Că România ar avé tocmai așa
de mare necesitate de măestri noș-
tri ne indoim, și avem motive se-
rióse pentru acésta. Demonstrațiunea
celor 15,000 de meseriași români în
țerã, amintită mai sus, sprijinesce în
de ajuns îndoiala năs-tră.

Pe de altă parte România po-
sedă de vr'o 30 de ani două școle
de arte și meserii ale statului, una
tehnică la Iași, ce a stat sub di-
recțiunea d-lui Hazu, și alta în Bu-
curești, ér absolvenții lor stau cu
sutele fără de ocupațiune, căci me-
seriași străini din țerã nu vor să-
i primescă în atelierelor lor și statul
nu se îngrijesce de ei. Afară de
acésta erau școlele profesionale ale
orașelor Galați, Brăila, Iași, apoi cele
din fundațiuni particulare, cum e aceea
a lui Paapa, Zossima etc.

Mai este bătător la ochi, că
acum se caută măestri și sodali pen-
tru specialități în cari școlele pro-
fesionale din România lucréză de
decī de ani. La Iași în școlã profe-
sională a comunei se predă tinichi-
geria, în școlã dela Valea Boului a
lui Paapa rotăria și dogăria, în cea
a lui Zossima ferăria și strungăria.
Și acum absolvenții, cari au făcut o
școlă și o meseria óre-care sunt dați
la o parte și ni-se cer, după cum
reiese din încunoscintările din ces-
tiune, meseriași practici, fără carte,
pentru a fi învățatori și conducători
la o școlã. Lucru, ce nu ni-l putem
esplica.

Astfel de cereri s'au făcut mai
de multe-ori și încă înainte cu mulți
ani; mai cu sémã guvernele au cău-
tat să introducă la școlele normale
unele industrii mici, curente: frin-
gheria, dogăria, împletituri diverse.
Ba unul dintre cei mai buni dascali
de ai noștri pentru lucrul manual a

fost chemat sub frumoase auspicii la
școlele normale în România.

Ce s'a făcut și ce s'a ales
din ei?

Evident, că atunci ar fi făcut
trébã, când ađi ar avé fiã-care din-
tre dênșii ateliere mari și prospere în
ramura lor. Noi din contrã nu scim,
ca vre-unul dintre dênșii să fi ajuns
a-și deschide un atelier propriu de
Dómne ajutã. Cei mai mulți dintre
dênșii și-au pierdut rostul, cum se
dice, și și-au pãrãsit meseria.

Între fabricanții de frânghii sunt
firme ca Wachtel, Drăghicean etc.,
și afară de vre-o 2—3 Sași, nu cre-
dem să mai fiã din Ardeal și vr'un
Român antreprenor al vr'unei fa-
briței de frângeriiã. Profesorul nos-
tru de lucru manual, după opintiri și
speranțe deșerte, a fost constrins să-
și pãrãsescã cariera și să se ducã să
studieze filosofia — într'o vërsta, în
care cei din țerã își reguléză deja
drepturile la pensii. Încercarea fă-
cută de regretatul Ioan Popescu dela
Bêrlad de a plasa băieți din țerã ca
ucenici pe la diferiți măestri între
noi, asemenea n'a dat aproape nici
un rezultat și l'a costat multe zile
amare.

Dar se trecem la condițiunile
proppuse doritorilor de a lua un an-
gajament, ca măestri-instructori.

Ce le oferã d-l Hazu prin cir-
culara sa? Contract pe 5 ani, resi-
liabil după 2 ani, în cas că nu vor
corêspunde, lófã de 100 lei lunar,
care eventual va puté fi sporit până
la 150 lei și ceva din beneficiu.

Luând forța de cumpărătoare a
banilor în România, ca fiind cu 25%
mai mică decât a banilor noștri și
scumpetea traiului și a chiriilor acolo
ér cu 25% măestrul, dela care se
cere „să conducă și desemnul apli-
cat la meseria și pe cât se pôte să
fi absolvat o școlã industrială“, ar
cãpêta 50 corone = 25 fl. pe lună,
adecã nici un florin pe zi.

Din vênđarea obiectelor pro-
duse și din comande pré puțin are
să-i rămânã, după-ce ucenicii în
2—3 ramuri diferite, au să strice și
să consume de două-ori atâta ma-
terial, decât un ucenic la un măs-
tru particular, care se ocupă cu o sin-
gură meseria și este sub conducerea
și supraveghierea continuă a măs-
trului s'eu și a calfelor lui, așa că
nu-i va rămâné un beneficiu remar-
cabil, decã nu pôte chiar pagubã.
De înființarea unui atelier propriu,
afară de școlã și pe lângã școlã și
de câștigarea unei clientele particu-
lare érãși nu pôte fi vorba, deóre-ce
tot timpul priincios i-l'ar răpi școlã.
El va fi pus în alternativa, ori să-și
neglige atelierul și afacerile sale pro-
prie, ori școlã și pe elevi, ca să-
mêrgã lui afacerile bine. Și nici nu
scim, decã în genere i-ar fi permis
să-și ținã un atelier propriu, pe cât
timp va funcționa ea măestru-ins-
tructor.

Mai vine în fine și nestabilitatea
reformelor în România, căci fiã-ce mi-
nistrul, inspector și șef de serviciu, își
are planul s'eu propriu de organizare

al școlelor profesionale. În trei ani s'a
schimbat deja de trei ori legea învê-
țămênțului. Terminul de cincī ani e
prea mic pentru-ca o școlã s'eu
atelier să pótã da róde vizibile.
În ce privesce de exemplu pe
împletitorii de rêchite e a se ținé
sémã, că rêchitei îi trebuiesc 2—3
ani ca să o plantezi și să creścã până
să dea lóze bune de împletit.

Schimbându-se guvernul se pot
schimba și vederile guvernantilor în
privința utilității învățămênțului pro-
fesional și a modului s'eu de-a fi; și
apoi în casuri analóge nu trebuie,
decât trimiterea în anchetã a unui
inspector óre-care, ca ce-l amintit
mai sus, care a cerut depãrtarea
lucrătorilor dela noi, și un ministru,
care să-i aplice ideile, ca să nu mai
rêmânã puțu de ardelean cu con-
tract și fără contract pe la școlele
profesionale.

Resumând cele șise mai sus,
să ne punem din nou întrebarea:
are România neapératã nevoie de
măestri și sodalii noștri? Se pôte, că
da, se pôte, că nu; de va căuta bine
printre ai s'ei, mai curând nu, de-
cât da. Mai departe întrebăm: au
perspectiva măestri și sodalii noștri
de-ăși crea în România un atelier pro-
priu și un viitor mai bun, în bransa și
în ramura lor, decât l'ar avé la noi
acasã? Nu au, s'eu foarte cu anevoie.
Este decī în interesul general româ-
nesc, ca ei să se ducã dela noi?
Hotãrit nu!

Aceste observãri ne-am simțit
datori a-le face în interesul comun
bine înțeles al muncii naționale.

**Disolvarea dietei și nouele ale-
geri.** După cum am semnalat în numărul
nostru de ieri, Lunī s'a ținut în palatul
ministrului președinte din Buda un consi-
liu de miniștri, care a durat dela 10 óre
a. m. până la 2 óre p. m., adecã 4 óre
întregi. Se asigurã, că în acest consiliu
ministru-presedinte Coloman Szell a făcut
propuneri precise cu privire la disolvarea
dietei și la nouele alegeri dietale. În sensul
amintitelor propuneri dieta se va închide în
9 Septemvrie prin mesagiu de tron. Atât
în camera deputetilor, cât și a magnaților
președinții vor pronunța scurte vorbiri, lu-
ânduși adio dela deputați. Deja în acea
zi, s'eu în 10 Septemvrie va apare ordina-
țiunea ministrului de interne, care va fixa
terminul alegerilor. Intențiã guvernului
este, ca alegerile să se facã negreșit în
prima jumătate a lui Octomvrie, pentru-ca
dieta să se pótã întruși în 19 Octomvrie.

Disolvarea și „partidul liberal“.
„Neue Freie Presse“ publicã o scrisóre din
Budapesta, în care se vorbește despre di-
solvarea dietei și despre nouele alegeri.
După-ce laudã tactica lui Coloman Szell,
aratã în mod interesant, cât de puținã uni-
tate este ađi în partidul dela putere. Scri-
sóra dice între altele:

„E de mirat, că tocmai în zilele ulti-
mei sesiunii dietale, într'o parte nu nefs-
menatã a partidului liberal se manifestã un
sentiment de neplãcere, care cu greu ar
puté să concordeze cu încrederea, ce da-
toresce un partid conducătorului s'eu după

o activitate atât de extraordinară. După doi ani și jumătate criza, ce a provocat o intrarea fostei partide naționale în partida drepte, nu e încă învinsă, și mereu se ivesc aici și colo indispoziții mai mari sau mai mici. Mai ales membrii vechi partide sunt, cari declară, că nu se simt bine, și că nu-s mulțumiți cu rezultatele politice de precauțiune. Influența, ce și-au câștigat-o elementele parte clericale, parte agrare, li-se pare mai mare, decât se potă concorda cu programul liberal al partidei, și se pronunță cu oarecare necumpăt dorința, ca cabinetul să ia poziția mai hotărâtă nu într'atâta pentru vechiul program, cât mai virtos contra interpretatorilor lui.

Reiese și de aici, că în partidul dela putere domnesc divergențe serioase, pe cari de sigur nici „taoticosul“ Szell nu va fi în stare să le aplaneze peste noapte.

Convocarea parlamentului austriac. După „Prager Tageblatt“, parlamentul din Viena va fi convocat pe ziua de 22 Octombrie. În sesiunea anului curent se va desbata budgetul pe 1902 și pozițiile budgetare, cari n'au fost încă desbătute și permise. Guvernul intenționează a veni înaintea parlamentului cu o nouă lege de presă, care va sista interdicția colportajului, va șterge procedura de presă de până acum și vătămările de onoare comise pe calea pressei le va îndruma la judecătoria competenți, în fine va cuprinde măsurile de pedepsire pentru publicațiunile asupra afacerilor penale, cari sunt numai în stadiul anchetării.

Desmintirea concentrărilor de trupe rusești. „Kölnische Zeitung“ combate scirea răspândită prin țiare, că Rusia concentrează trupe la Dunărea de jos. Scirea e în contradicție cu asigurarea hotărâtă, ce a dat-o Rusia în privința acosta, și se presupune, că ea derivă din oficiile de scrisuri senzaționale date din Lemberg și Cracovia.

Din străinătate.

Programul călătoriei țarului. Ministru-președinte Woldek Rousseau a luat înțelegere cu ministrul de externe Delcassé asupra călătoriei țarului. După cum se scrie din Paris, părechea imperială va sosi la 18 Septembrie în Dunquerque. Președintele Loubet îi va eși înainte spre întâmpinare cu vaporul de război „Lassini“. După-ace vor fi debarcați, președintele Loubet va da un dejun în onoarea părechei imperiale, apoi vor merge la Compiègne, unde va fi prânzul. La 19 Septembrie părechia imperială împreună cu Loubet se vor duce la manevre, după care va fi prânz în lagăr. După amiazi părechea imperială se duce la Reims, de unde țarul se va întorci în Compiègne. La 20 vor vizita împrejurimile din Compiègne. La Paris probabil nu se vor duce.

În aceeași zi va fi prânz de gală, apoi teatrul în castelul din Compiègne. A doua zi părechea imperială va fi de față la revista militară, după care vor pleca spre casă.

Țarul „Petersburskie Wiedomosti“, scrie în articolul său de fond, iscălit de cătră contele Cutilzoff:

„Tote poporele au crescut deja, până a pricepe într'un mod conștient, că trebuințele păcei se impun tuturor. Dacă vedem încă pe Anglia, care se încapăținează, apoi acosta nu dór' că poporul engles ar fi pentru resbel, ci pentru-că la acest popor lipsesc astăzi conducători oțeliți parlamentari, ca Gladstone, cari ar fi contra-balansat puterea doritorilor de război a partidei dela putere. Pentru amicii păcei, visita în Franca a monarhului, care e apostol al păcei, este o garanție, că păcea va fi durabilă. Intrevederea, ce va ave țarul Nicolae II cu împăratul Wilhelm, înainte ca monarhul să calce pământul frances, arată, că legăturile vechi ale Rusiei cu Germania sunt și rămân tot așa de solide, precum au fost de secol. Acosta întrevedere este menită a întemeia deplina încredere a Europei în sinceritatea Rusiei. Acum patru ani, pe continentul Europei, s'au format două grupări de state: dintr'o parte tripla alianță, din alta dubla, a Rusiei și Franciei. Acum acosta grupare este menită a-se preface din cauza apropierei, ce se va produce între Germania și Franca“.

Tripla alianță este a trecutului. Așa crede cel puțin un diplomat italian, care ascuns sub masca anonimității, spune într'un articol, care își face actualmente turneul prin gazetele din Europa, — că acosta triplă alianță din partea Italiei totdeauna a fost întâmpinată cu antipatie. La 1892 reînvierea alianței de sigur ar fi suferit naufragiu, decât Rudini n'ar fi reușit a obține pe lângă avantajele politice și unele favoruri de natură economică. Acum însă, când Germania se prezintă cu un nou proiect al tarifului vamal, cu caracter protecționist-agrar, se potă prevedea, că dările triplei alianțe sunt numărate. Așa spune cel puțin anonimul diplomat în destăinuirile sale.

Prințul Tchun la Potsdam. „Correspondența“ din Berlin află din sorginte oficială, că împăratul Wilhelm a anunțat pe prințul Tchun, că-l va primi la Potsdam întovărășit numai de un interpret. Prințul a mulțumit telegrafic împăratului pentru-că a aplanat dificultățile recepțiunei. Prințul a plecat ieri-seră la Berlin. Audiența va ave loc Miercuri său Joi.

Regele Angliei în Franca. Țarul „Figaro“ surprinde lumea cu scirea, că regele Eduard VII al Angliei se va duce la Paris, spre a face țarului o vizită în Compiègne. Întâlnirea acosta ar fi foarte interesantă și cu totul neașteptată în urma atacurilor, pe cari presa englesă le îndreptă contra Rusiei. Fără îndoială, că în

jurul acestei întrevederi se vor face tot felul de conjecturi politice. „Figaro“ își întemeiază scirea, pe care o da, pe faptul, că în Compiègne se vor pune la dispoziția țarului un număr de saloane pentru oșpeții, pe cari îi va invita. Câți-va ingineri englesi au luat în primire în gara de Nord din Paris vagonul de durmit construit auume pentru regele Angliei.

Conflictul franco-turc. Se telegrafiază din Constantinopol: Nici o soluțiune nu s'a dat încă conflictului franco-turc. D. Bapst, însărcinatul de afaceri, a refuzat să trimetă la Yldiz-Kiosk un dragoman pentru a felicita pe Sultan cu ocazia aniversării suirei sale pe tron, relațiunile diplomatice dintre Franca și Turcia fiind rupte dela 26 August st. n. D-sa însă a felicitat pe Sultan în mod privat.

Foști miniștri bulgari dați în judecată. În Sofia comisiunea parlamentară a Sobraniei are trebă urgentă. Fostul ministru-președinte Ivanciov și colegul său Tonciev, fost ministru al lucrărilor publice, sunt dați în judecată pentru trădare de patriă și furt. În saroina acușărilor se pune mai ales faptul, că au cumpărat dela un Jidov nise vagoane vechi și au frustrat prin acosta vistieria statului, făcându-și interesele lor particulare. Obiceiul de-a da în judecată pe antecesorii la putere, a fost introdus în Bulgaria de cătră actualul ministru-președinte Petko Karavelov, care a debutat cu asemenea acușări încă sub Alexandru la 1884, când, venind la putere, a dat în judecată pe membrii cabinetului conservator Grekov-Naciovici pe motiv, că au sfeterisit suma de două-zeci de milioane. Acușății însă au fost atunci achitați din cauza lipselor de probe. Să vedem cum va reuși acuma Karavelov cu acușările sale.

SCIRILE DILEI.

— 22 August v.

Manevrele din Ungaria sudică. În Cinci-biserici și împrejurime se fac mari pregătiri pentru manevrele din Est-an. Înaintea gărei și a castelului din Dolni-Miholjaț unde va locui Majestatea Sa monarhul, se vor ridica arcuri de triumf. În castel va locui și șeful statului major br. Beck. Principele moștenitor român Ferdinand va ave quartir la marele comerciant Kohn Albert, prințul Leopold Salvator va fi încuarterat la alt Kohn, érași mare comerciant. La primirea, ce i-se va face de monarh deputațiunei municipale din Veröcze, va asista și ministru-președinte ungar și banul Khuen-Hedervary. Principele moștenitor al României va fi salutat la sosire de o companie de onoare, care-l va conduce până la locuința monarhului.

Suveranii României la mormântul împărătesei Elisabeta. O telegramă din Viena anunță, că Suveranii României au

mers alaltăieri după amiazi în suteranele bisericeii Capucinilor și au depus o coronă mărășă pe mormântul împărătesei Elisabeta. M. S. Regina Elisabeta avea în mână trei buchete de flori „edelweiss“. La ușa subteranei se aflau două corone enorme, una de garoafe albe, narcise și crisanteme sau panglice cu colorile României; cealaltă coronă era de „edelweiss“ („flora reginei“) și de lauri cu panglice lungi de colorile lila. Aceste două corone erau tot ale suveranilor români. Regina Elisabeta a rugat pe gardian s'o conducă la mormântul împărătesei Elisabeta, spunând aceste cuvinte: „Am cules eu însa-mi dimpreună cu Regele aceste „edelweiss“ la Sinaia în ultimele zile, pentru a onora pe neuitata mea amică. Regina Elisabeta și Regele Carol au ingenuchiat pe perina de catifea de lângă mormânt și s'au rugat îndelung. Regina plângea. Apoi au depus coronele și buchetele. Pe panglicele uneia dintre corone scrierea era datorită propriei mâni a Reginei. Pe panglica celeilalte corone e scrisă o poezie făcută într'adins de M. S. Regina Elisabeta pe când culegea florile „edelweiss“. Poezia dice între altele: „Îți aduc aceste „edelweiss“, culesse de mine de pe piscuri înalte, semne de curățenie. Îți aduc flori, simbolul afecțiunei“. Poezia e lungă de 37 de versuri și e delicată, mișcătoare și plină de sentimente alese. După asta, Regele și Regina au vizitat alte morminte, depunând flori pe ele. Au stat o oră în suterană.

Monumentul luptei dela Austerlitz. Alaltăieri a fost inaugurat cu solemnitate monumentul ridicat în memoria soldaților căzuți în lupta dela Austerlitz. Au asistat reprezentanții guvernului, ministru de război, ministrul landwehr-ului, consilierul rus de ambasadă Schilling, locotenent-colonelul Potekow, numeroși deputați și alte notabilități. După vorbirea comemorativă, s'a cântat imnul austriac și rusesc. La banchet s'a toastat pentru Majestatea Sa și pentru țarul, și s'a trimis o telegramă omagială monarhului. După amiazi s'a dat o mare serbare populară.

Serbare familiară la Weinburg. Dumineca viitoare va ave loc la castelul Weinburg obișnuita serbare familiară a casei Hohenzolern-Sigmaringen. Pentru acosta serbare vor sosi săptămâna acosta la Bagaz AA. LL. RR. Contesa de Flandra, soția M. S. Regelui Carol, Principele Leopold și Principele Frideric, frații Mejestății Sale, Principele Carol de Hohenzollern, etc.

Accente duiöse. Țarul „Magyar Polgár“ din Clușiu publică două articole din incidentul cercetărilor făcute la mormântul lui Barciai, în cari laudă pe Români din Cosma, cari prin pietatea lor față de acel mormânt au păstrat amintirea locului de odihnă al unui bărbat istoric ungar. Tot-odată accentuează unele principii, pe cât de adevărate, pe atât de rare în presa maghiară, infectată de bacilișii șovinismului.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Fericiere casnică.

De principele Galitzyn Murawlin.

„E acasă stăpâna?“ întrebă Loris Pawlowici Cernin, intrând în antișambură.

„Acasă“, răspuse lacheul, a cărui ținută măsurată dovedea mai clar bogăția stăpânului, decât întreg arangiamentul din pompă casa.

Loris Pawlowici îi încreți fruntea. El sperase, că nu-și va găsi acasă nevasta. Acosta îi va fi oferit posibilitatea de a petrece o oră, meditând neconturbat. El aruncă o privire în oglinda uriașă a antișambrei și observă, spre necazul său, că fața, care nici de altminteri nu pré era frumoasă, astăzi mai era și palidă de tot. Acum érași are să-i fă primul cuvânt, ce i-l va adresa: „Astăzi ești érași indispus!“...

Totuși el își tradă nemulțumirea dând numai din umeri și trecu îndată în biourul său de lucru, unde aruncă o privire fugitivă asupra teacului de scrisori, ce erau

pe masă. Ascultând tonurile pianului, ce pătrundeau până la el din salonul îndepărtat, se opri gânditor în mijlocul odăii. Era nevastă-sa, care cânta acolo, ér melodia era banală de tot. Aha, va să dică astăzi érași este în dispoziția musicală, ceea ce dovedesce, că se plictisese.

Loris Pawlowici căuta să se lămurească, de ce la adecă îi era neplăcut, că femeia lui a rămas acasă, în loc să ésa cu trăsura la preumblare, după-cum obișnuia ea altă-dată la acosta oră. Dór o iubia și o luase de nevastă robit de fabuloasa ei frumșetă, „din iubire nebună“. Și acosta frumșetă s'a desvoltat de atunci încă și mai mult. Nici nu e mirare deci, că el o iubia tot așa de mult, ca în primul an al fericierei lor casnice. Astăzi însă cu toate acestea doria să fiă numai singur. Totă ziua a fost ocupat cu afaceri și cu sootelii, de aceea era acum obosit și avea nevoie de liniște. Afară de acosta avea necesitatea de a-se gândi asupra unui lucru, mai lung și profund.

Mai înainte avea despre viața unui om însurat cu totul alte păreri. El visa, că

decă va fi însurat, va lucra cu plăcere îndoită la înmulțirea averii sale și când se va întorci acasă, obosit de munca zilei, va găsi în iubirea credincioasă a femeii o nouă forță pentru o nouă muncă. Visul nu s'a realizat. Intre acești doi ómeni nu există nimica comun. Femeia acosta este indiferentă față de densusul, atât în cugete oât și în fapte și se ocupă numai cu plăcerii, petrecerii, preumblării și cu primirea óșpeților. Adevărat, că-i dice din când în când: „Te iubesc așa de mult!“ Acum însă se întreabă singur, decât e adevărat?

O împrejurare neînsemnată l'a adus la acest gând astăzi. Kortew, companionul întreprinderilor sale, îi dice dimințea: „În locul tău, eu m'aș învoi la următorul plan: Dacă ne vom vinde fabricile din guvernamentul Twergh, nu va mai trebui să te duci la Twergh, nu va mai trebui să te desparți câte două zile în fiă-care săptămână de nevasta ta. Cere-i sfatul. Eu cred, că va fi de acord“.

Kortew a ris cu hohot, el credea, că a făcut o glumă bună. Loris Pawlowici însă încreți din frunte și privia întunecat.

I-se pără, că nu potă fi bine convins, decât nevastă-sa s'ar bucura de acest plan. Natural, ea va dice: „Sunt veselă, că voi ave mai puține strapațe“. Ea o va dice însă acosta într'un ton, în care obișnuim a dice un lucru amabil despre o persoană îndiferentă.

„Este învederat, ea nu mă iubese“, dice Cernin suspinând, apoi se aședă la masă și deschise scrisorile mașinalmente. „Ea nu mă iubese“, repeți el în gând — de aceea nu-mi pot găsi lângă densusa fericierea visată. Ea n'are nimic din foon, care ar pută să-mi încăldăscă sufletul. Natural ea m'a luat numai pentru bogăția mea. Eu nu sunt frumos și nu sunt de un temperament vesel, din contră sunt mai mult ursuz, ér pentru densusa sinateza vieții sunt distracțiunile și petrecerile. Eu nu sunt frumos, dér sunt bogat“...

El suspină adănc, răzîmându-se de spatele scaunului făcut din lemn de nuc. La asemenea slăbiciuni nici odată nu s'ar fi așteptat din partea sa. În góna lui după afaceri, până acum se îngrija numai de aceea, ca să adune bani cât de mulți, pe-

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:
(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scrieri literare pentru popor.

„**Considerațiuni istorice asupra asociațiunii popoarelor** și aplicațiunea lor la națiunea noastră“ de Ioan Clinciu profesor în Bucuresci. Prețul 2 cor. (+ 10 b. prt.)

„**Țganii**“, schiță istorică, de I. P. Reteganul. Prețul 1 cor. (+10 b. p.)

„**Dilele lui Mesia**“ (Ben Hur) de renumitul scriitor Lewis Wallace. Tomul I costă cor. 1.50 Tom. II cor. 1.40 (+ 30 b. porto de fiă-care.

„**Istoria lumii**“, talmăciită de preotul Constantin Morariu din cartea nemțescă a D-ului Th. B. Welter. Partea I și II, fiă-care parte cu câte 1 cor. (cu porto 1 cor. 10 b.)

„**Carte de cântece** pentru tinerimea școlară adunate și aranjate de Ioan Dariu“. A apărut numai acum și conține: hore, marșuri școlastice și eroice, elegii, imnuri, cântece religioase și alte multe soiuri alese din cele mai frumoase și de cei mai vestiți poeți ai noștri. Costă 50 b. (plus 9 b. p.)

„**Taina norocului**“ sėu Povestea satului Nemerniceni de Tache Brănduș. Acastă carte e foarte potrivită pentru poporul nostru și costă 1 cor. (+10 b. p.)

„**Balade populare**“ de A. Corcea, cor. 1.60 (+10 b. p.)

„**Banca de școlă**“ de I. Dariu, 30 b. (plus 10 b. p.)

„**Disciplina în serviciul educațiunii**“ de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„**Idealul învățătorului român**“ de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„**Tragedia Calvarului**“ de abat-Henry Bolo traducere în românească de membrii soc. de lect. „Inocențiu M. Clain“ din (Blașiu. Prețul 2 cor. pentru România 3 lei plus 20 b. porto.)

„**Lilice dela Pind**“, poezii macedonene-originale și daco-române de P. Vulcan, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

„**Cartea Sătenuului**“, romane de Em. Părăcanu cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„**In veltore**“ romane și impresii de Vlăduț, cor. 1.25 (porto 10 b.)

„**Amicul tinerimei**“, Anul I. fole de cunoștințe folositoare de prof. I. Moisil, legat în păreți tari costă 5 cor. (por. 20 b.)

„**Descrierea corpului omenesc** și regule igienice pentru școlele primare de prof. I. Moisil 5 b. (por. 5 b.)

„**Higiena**“ de prof. Moisil, cor. 2 (por. 10 b.)

„**Dietetica populară**“, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de Simeon Stoica, medic pensionat. Conține vre-o 25 figurî în text. S. vinde acum în loc de 80 cr. cu 50 cr. (+ 5 cr. porto)

„**Umbre și lumini**“ poezii de Em. Părăcanu, cor. 2.50 (porto 20 b.)

„**Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Argiroparb**“. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scoșe din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

„**Logodnica contelui Stuart**“, povestire din viața Românilor bihoreni, de L. Rudow-Suciu. 148 pag. 8°. Prețul. 50 cr. (cu porto 55 cr.),

„**Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sėu Pribeașul îndrăgostit**“, Tradusă de Dr. T. Prețul 30 cr. (+ 3 cr. pr.

„**Toaste** pentru tot felul de persoane și ocațiuni, de Tit. V. Gheaja, spiritual la nstit. de corecțiune din Gherla. Pr. 20 cr. icu posta 22 cr.)

„**Buchetul**“, culegere de cântări bėtrănesci și naționale de I. Pop Reteganul Prețul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

„**Risete și zimbete**“, de T. V. Gheaja, cu 254 de anedote, păcălituri și povestiri glumețe. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„**125 chiuituri de cari strigă feciorii în joc**“, de I. P. Reteganul. Pr. 12 cr. cu porto 15 cr.

„**Nopti de erva**“ romane pentru popor, de G. Simu. Conține romane cu tendințe morale. Form. 4° 250 pag. Prețul 60 cr. cu posta 65 cr.)

„**Opșaguri**“, cât cioplite. cât pilite și la lume împărțite, de I. P. Reteganul. Vre-o 60 de poezii glumețe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

„**Pe pragul normențului**“, de preotul G. Simu, conține ver-uri funebreale pentru popor și pentru inteligenți. Pr. 50 bani + 6 b. porto.

„**Pilde și sfaturi pentru popor**“, de d-l Ioan Pop Reteganul, Cartea conține vre-o 24 descrieri, cari cuprind diferite învățăturî pentru trebuințele țeranilor noștri. 50 b. (+ 10 b. porto.)

„**Felicitări** în poezii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, precum și vorbirî la diferite ocațiuni școlastice, de G. Simu. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

„**Carte pentru toți**“, întocmită după ideile lui Sam. Smiles, de Teodor V. Păcățian. Prețul 40 bani (plus 5 b. porto.)

„**Săpătorul de bani**“, comediă în trei acte. localisată de A. Pop. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrėu să jõe teatrul Prețul 12 cr. . . . (prin postă 14 cr.)

„**Vieta după mörte**“, sėu nemurirea sufletului, dedusă din misterul finței omenesce și deșertăciunea celor trecătoare, de I. P. Ediția II. Prețul fl. —.50 cr. Cu posta 55 cr.)

„**Musa Someșană**“, poezii populare din jurul Năsăudului, culese de Iuliu Bognariu. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

„**Dracul**“, romane de V. R. Buticescu. Are tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (cu porto 12 cr.)

„**Lira Bihorului**“, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de Antoniu Pop. Prețul 20 cr. . . (cu porto 23 cr.)

„**Preotul din Noieni**“, narațiune istorică din vėcul nos ru, scrisă de Arghirobarbu. Prețul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

„**Părintele Nicolae**“, schiță din viața preoților de G. Simu. Pr. 30 cr. + 3 cr. porto.)

„**Poezii**“ de V. R. Buticescu. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

„**Suspın și zimbire**“, poezii și prosă de A. Pop. Prețul 40 cr. (cu porto 43 cr.)

„**Zarandul și munții apusenii ai Transilvaniei**“, descriere de Silvestru Moldovan. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte prețioasă și rară în felul sėu. O recomandăm pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Romanii, cari vor sė-și cunoșca țera și nēmii lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

„**Omul**“, noțiuni din anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc de George Cătană inv. Acastă carte servește ca manual pentru anul al IV-lea al școlii pop., pentru școlele de repetițiă și pentru poorul nostru. Prețul 50 bani (pl. 5 b. por.)

„**Omul și lumea**“, cântări funebreale de Aron Boca-Văcheranul. Prețul 16 bani (+ 3 b. porto.)

„**Legea de pensiuine** pentru învățătorii pop. din Ungaris. Prețul 44 bani (+ 5 b. porto.)

„**Prietinul săteanului român**“. Statuti în formă de dialog pentru elevi și adulți de I. Pop-Reteganul. Prețul 60 bani (plus 10 bani porto.)

„**Oral general** pentru școlă română sub clasă și cu un singur învățător de Georgiu Magyar. Prețul 80 b. (+ 10 b. p.)

Cursul pieței Brașov.

Din 4 Septemvre n. 1901.

Bancnota rom. Cump.	18.86	Vënd.	18.90
Argint român. Cump.	18.30	Vënd.	18.46
Napoleonilor. Cump.	19.—	Vënd.	19.04
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesce Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesce Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Subscrisa aduc la cunoștință publică, **că înscrierile la grădina mea de copii (Kindergarten)**

se începe dela 1 Septemvre st. n. a. c. fără deosebire de confesiune și naționalitate, în locuința mea **Strada Orfanilor nr. 7**, (dela 1 Oct. încolo în Strada nouă de sus nr. 22).

Primesc și școlarii sėu numai școlărițe în cost și cuartir, cari pe lângă o supraveghere conștientă, pot învăța limba germană și franceză.

Cu tótă stima

3--3.(24) **Hermina Lexen.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Septemvre n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.55
Renta de corone ung. 4%	92.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.50
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	100.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.40
Bonuri rurale ungare 4%	92.10
Bonuri rurale croate-slavone	93.30
Impr. ung. cu premii	176.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	145.50
Renta de argint austr.	98.55

Renta de hărtie austr.	98.50
Renta de aur austr.	118.95
Losuri din 1860.	140.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.49
Acții de-ale Băncei ung. de credit	637—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	628.50
Napoleonilor.	19.02
Mărci imperiale germane	117.05
London vista.	239.25
Paris vista.	94.92
Rente de corone austr. 4%	95.35
Note italiene	91.15

JACOB L. ADLER & FRATELE

societate de bancă în comandită,

Brașov.

Capital deplin vėrsat: 800.000 Corone.

societar comanditar:

Banca comercială pestană ungară în Budapesta

(Pester Ungarische Commercialbank in Budapest.)

Capital deplin vėrsat: 30,000.000 C. Fonduri de rezervă: 24,000.000 Cor.

Ramuri de afaceri:

- **Escompte de cambii** interne și esterue sub condițiunile cele mai avantajoșe.
- **Efecte** de totfelul **se cumpără și se vënd** după cursul oficios de Ți.
- **Losuri trase** precum hărtii de valoare sortate se escomptează și alte forte coulant,
- **Cupone** se rescumpără liber de ori-ce provisiune.
- **Monede și sorte de bani străini se cumpără și se vënd** în tocmai după cursul oficios de Ți.
- **Chėcuri și accreditive** se edau pe tôte piețele europene și transoceanice.
- **Lombarduri** pe hărtii de valoare se dau pe lângă interese corespunđtore.
- **Asigurări** de losuri și acții, contra pierderii în cas de sortare încă se primesc. Tarifa de premii la cerere se dă separat.
- **Depuneri** se primesc spre fructificare în formă de Con o-Curent sėu pe termine fixe.
- **Depozite** de hărtii de valoare și documente spre administrare, spre păstrare și în formă închisă, se primesc pe lângă o taxă neînsemnată,
- **Promese** se edau pentru tôte tragerile. Tragerile se reviděză gratuit.

Tôte hărtiile de valoare, cari conform prescrișelor militare sunt admise pentru:

Cauțiuni de căsătorii militare

le putem procura întocmai după cursul eventual de Ți. Cu privire la **convertirea** (schimbarea) la hărtii de valoare, pentru cauțiuni de căsătorii militare deja existente în alte hărtii de valoare mai sigure și mai rentabile, suntem gata a da ori-ce informațiuni, precum și a lua asupra noastră convertirea pe lângă condițiunile cele mai avantajoșe. 5 - 30.242)

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Tėrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provėdit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și colorii.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORII.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE pentru tôte speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, în totă mărimea.

TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuorul tipografiei, Brașov Tėrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.